

Brandtillbud i laboratorielokal på högskolan X, onsdagen den xx-xx-xx klockan 06.27. Räddningstjänsten larmades via det automatiska brandlarmet. Rökdetektorer hade aktiverats i både laboratorielokalen och korridoren utanför. När räddningsstyrkan anlände, 06.39, var branden i laboratorielokalen släckt. Branden hade förevarit i några klädesplagg, vilka låg kvar på golvet. Räddningstjänstens insats bestod i huvudsak av att rökventilera den drabbade lokalen. Det konstaterades också att kvinnan som arbetade i lokalen inte hade drabbats av några synliga fysiska skador.

Händelsen: Vid min brandplatsundersökning, vilken jag företog tillsammans med skyddsingenjören vid högskolan X, NN, framkom det att branden hade inträffat under laborationer som utfördes av en kvinnlig studerande. Kvinnan utförde experiment där bl.a en etanolblandning i ett mindre kärl användes. På disken brann en öppen låga från den flyttbara gasbrännaren. Under laborationen använde kvinnan handskar och skyddsrock. Plötsligt antändes handskarna, och elden fick omedelbart fäste även i rockärmarna. Hon lyckades snabbt få av sig den brinnande rocken, slängde denna på golvet, och försökte sedan att med hjälp av ett annat skyddsplagg kväva branden. Detta lyckades inte utan hon sprang då efter en brandfilt, vilken hängde i korridoren en bit ifrån laboratoriet. Brandlarmet hade nu också hörsammats av en annan kvinna, vilken befann sig i den motsatta delen av korridoren. Hon skyndade omedelbart till brandrummet och tog på vägen dit med sig en handbrandsläckare. Med hjälp av denna lyckades man slutligen släcka den brinnande klädeshögen på golvet. Efter vad som framkom hade den utsatta kvinnan, en utbytesstudent, endast svett hårfästet och i viss mån underarmarna. Vid tillfället arbetade hon helt ensam i laboratoriet. Etanolångor i direkt anslutning till en öppen låga är definitivt inget att rekommendera. Här hade det visserligen rört sig om ett mindre kärl, uppskattningsvis på någon deciliter, men mängden, och inte minst hanteringen, är fullt tillräcklig för att åstadkomma en förödande brand. Etanolen är en lättflyktig och brandfarlig vätska, ångorna är också 1,5 gånger tyngre än luft. Dessutom har etanol, i ett slutet kärl, en ång-luftblandning över vätskeytan som är brännbar (explosiv) vid vanlig rumstemperatur. Hur mycket av det ovanstående som den unga studentskan hade vetskap om har inte framkommit.

Erfarenheter: Det är väl rätt så uppenbart att vissa rutiner bör ses över på institutionen. Att en ensam person uppehåller sig i lokalerna, och där utför laborationer med bl.a brännbar vätska kan knappast anses tillrädligt. Denna gången hade studentskan tur, elden hade mycket lätt kunnat sprida sig och fått fäste i hår och kläder, en situation som hon knappast hade klarat utan hjälp. Tydligt är ovanstående laborationer, med inslag av brännbar vätska och tänd gaslåga på lab-disken, vanligt förekommande. Det inträffade bör i sådana fall stämma till eftertanke! Hur det automatiska brandlarmet fungerade rådde det också en del oklarheter om. En kvinna på institutionen hävdade att brandlarmet alltid var direktkopplat till SOS-Alarm, och någon larmlagring var det inte tal om. Det kändes mycket tryggare för personalen att så var fallet, tyckte man vidare. Vid ett närmare studium av larmtablån, som var uppsatt i korridoren, framgick dock att visst var anläggningen larmlagrad! Enligt instruktionen handlar det om en kvitteringstid på en minut, samt därefter en återställning inom fyra minuter. Men var finns larmorganisationen? Vid brandtidpunkten, klockan 06.27, gick larmet direkt till SOS, utan att larmlagras.